

Remissvar

Datum	Ärendenummer
2026-09-21	MCF 2026-11434
Ert datum	Er referens
2026-06-30	Ku2026/00629

Stab CS (CS-SB)
Mikael Billinger
010-240 4326
Mikael.Billinger@mcf.se

Regeringskansliet
Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

Remissvar över promemorian Förslag på extra medelstilldelning till Sveriges Radio AB och Sveriges Television AB för ökade kostnader för marknätet (Ku2026/00629)

Sammanfattning

Myndigheten för civilt försvar ställer sig positiv till förslaget på extra medelstilldelning till public service-bolagen för ökade kostnader i marknäten. Myndigheten rekommenderar att bolagen ersätts för hela den beräknade kostnadsökningen för 2026 och 2027 (alternativ 1).

Förslaget är en tillfällig och kortsiktig lösning och Myndigheten för civilt försvar bedömer att det behövs en ändrad långsiktig och hållbar lösning för finansiering av marknäten som utgår från att de hanteras som en totalförsvarsfråga, inte en public servicefråga. Det är därför angeläget, vilket också framförs i promemorian, att den långsiktiga frågan hanteras, bland annat med utgångspunkt i kommande slutbetänkande från Distributionsutredningen.

Myndigheten konstaterar vidare att det beredskapsuppdrag som åligger public servicebolagen är mångfacetterat där marknätet är *en av flera* komponenter. Att kostnaderna för marknäten har utgjort en så stor andel av bolagens tilldelning har begränsat möjligheter att stärka beredskapsförmågan inom andra områden. Denna problematik har också till del funnits före 2025 vilket inte kompenseras via förslaget. Myndigheten för civilt försvar konstaterar därför att det vore lämpligt av att ta ett samlat grepp kring behov och kostnader för det beredskapsuppdrag som åligger public service. Sådan analys behöver beakta och omhänderta eventuell nödvändig förmågeökning.

Förslag till extra medelstilldelning

Public service-bolagens kostnader för distribution i marknäten har, likt vad promemorian anför, ökat i en betydande omfattning till följd av att andra

Datum
2026-09-21

Ärendenummer
MCF 2026-11434

medieaktörer lämnat marknäten. Färre nyttjare av marknäten innebär att nätägarens (Teracom AB) kostnader fördelas på färre aktörer. Myndigheten för civilt försvar instämmer därför i promemorians bedömning att dessa ökade kostnader bör anses vara sådan extraordinär kostnad som inte bör ingå i medelsbeslutet perioden 2026-2033¹ vilket motiverar beslut om extra medelstildelning. Myndigheten för civilt försvar tillstyrker därför förslaget om en tilldelning av extra medel till Sveriges Radio AB och Sveriges Television AB (public service-bolagen) för ökade kostnader för distribution via marknäten för åren 2026-2027.

Tilldelningen bör motsvara hela den beräknade kostnadsökningen (alternativ 1)

Förslaget är, vilket också konstateras i promemorian², en tillfällig och kortsiktig lösning för att hantera det akuta problemet (de påtagligt ökade kostnaderna för public servicebolagen). Av de fyra alternativa förslag³ till storleken på den extra tilldelningen förordar Myndigheten för civilt försvar alternativ 1, det vill säga att hela den beräknade kostnadsökningen för 2026 och 2027 bör ersättas. I denna bedömning har myndigheten beaktat att:

- kostnadsökningen beror på att andra medieaktörer lämnat marknätet för tv (public servicebolagens ”andel” blir större) utan att bolagens nyttjande har förändrats,
- public servicebolagen är enligt sändningstillstånden ålagda att sända radio och tv via marknäten,
- konsumtion av radio och tv sker också i andra distributionskanaler (primärt internet)⁴ vilket innebär att public servicebolagen numera också har andra distributionskostnader utöver marknäten samt
- det för totalförsvaret är av stor vikt att såväl marknätens förmåga upprätthålls som att public servicebolagen kan sända radio och tv via marknäten.

¹ Prop. 2024/2025:166 s. 161-162, SOU 2024:24, s. 421-423.

² Promemorian hänvisar till kommande slutbetänkande av Distributionsutredningen 2024 (Ku 2024:02) vilken bland annat har i uppdrag att analysera och vid behov föreslå ändringar av hur infrastrukturen för och driften av marknäten ska finansieras framöver. Uppdraget ska redovisas senast den 30 september 2026.

³ De fyra alternativen skiljer sig åt i fråga om hur stor andel av kostnadsökningen som public service-bolagen bör kompenseras för; 100 procent (alternativ 1), 75 procent (alternativ 2), 50 procent (alternativ 3) eller 25 procent (alternativ 4).

⁴ Avseende tv-konsumtion sker den numera primärt via internet och inte via marknäten. Andelen som konsumera tv via marknäten minskar ständigt.

Datum
2026-09-21

Ärendenummer
MCF 2026-11434

Myndigheten för civilt försvar bedömer att det behövs en ändrad långsiktig och hållbar lösning för finansiering av marknäten som utgår från att de hanteras som en totalförsvarsfråga, inte en public servicefråga⁵. För att åstadkomma detta behöver kostnader för distribution i marknäten skiljas från programverksamheten. Av de framförda förslagen är det enbart alternativ 1 som möjliggör detta.

Avseende alternativ 2-4 bedömer myndigheten att de skulle medföra en sänkt ambition i programverksamheten vilket inte stämmer överens med förslagens syfte.

Public servicebolagens beredskapsuppdrag

Medier har en viktig funktion för samhällets förmåga att hantera kriser och höjd beredskap. Ett starkt public service i fredstid, med högt förtroende hos allmänheten och bred geografisk spridning, lägger grunden för public service roll även i höjd beredskap. Public service-företagen har en särställning genom sina breda uppdrag i allmänhetens tjänst, sin stabila finansiering, de höga kraven på tillgänglighet och det höga förtroende allmänheten hyser för företagens verksamhet. Det medför särskilda krav på public service företagens totalförsvarsarbete.

Public service-företagen har viktiga beredskapsuppgifter i att kunna varna och informera via radio och tv.

Skärpt läge – aktuell lägesbild i totalförsvaret och omvärlden, Försvarsberedningens delrapport juni 2026 (Ds 2026:12), s. 103.

Försvarsberedningen beskrivning av public servicebolagens beredskapsuppdrag ger en tydlig bild hur mångfacetterat detta uppdrag är och vilken betydande roll det har för totalförsvaret. Marknäten för utsändning av radio och tv är en *av flera* viktiga komponenter i detta arbete. Myndigheten för civilt försvar vill i denna kontext betona två viktiga aspekter vilka har påverkats av de ökade marknätskostnaderna:

1. Public servicebolagens viktiga roll vid höjd beredskap vilar på ett högt förtroende från allmänheten vilket etableras och underhålls i fredstid. Nedskärningar i lokal förankring och programverksamhet riskerar att påverka allmänhetens förtroende negativt. Omfördelning från medel från programverksamhet till beredskapsåtgärder (såsom kostnader för marknäten) *kan* riskera en oönskad moment 22-situation.

⁵ Myndigheten har lyft detta perspektiv vid ett flera tillfällen, till exempel i remissvar till Distributionsutredningens delbetänkande (MCF 2026-03199) och i myndighetens budgetunderlag för 2027-2029 (MCF 2026-03327).

Datum
2026-09-21

Ärendenummer
MCF 2026-11434

2. Public servicebolagens beredskapsuppdrag omfattar mer komponenter än utsändning i marknäten och upprätthållande av allmänhetens förtroende. Det säkerhetspolitiska läget och erfarenheter från kriget i Ukraina har visat på ett behov av att stärka försvarsförmågan inom flera områden. Denna förmågeökning har hämmats av att större andel av tilldelningen behövt läggas på kostnader för marknätet.

En extra tilldelning för 2026-2027 skulle mitigera dessa risker kortsiktigt. För att skapa planeringsutrymme och långsiktig förmågeökning är det av stor vikt för totalförsvaret att beredningen av Distributionsutredningens kommande slutbetänkande ges prioritet.

Slutligen vill Myndigheten för civilt försvar belysa att marknätssavgiften utgjorde också för tid före 2026 en betydande andel av för Sveriges Radio medelstilldelning.⁶ Den konsekvens som avgiften för 2026 nu medfört för både Sveriges Radio och Sveriges Television var redan ett faktum för Sveriges Radio. Detta har över tid haft en begränsade faktor på Sveriges Radios förutsättning att stärka förmågan inom andra områden inom beredskapsuppdraget. Förslagen till extra medelstilldelning för 2026 och 2027 kommer inte kompensera för detta. Myndigheten för civilt försvar ser därför ett behov av att ta ett samlat grepp kring behov och kostnader för det beredskapsuppdrag som åligger public service. Sådan analys behöver beakta och omhänderta eventuell nödvändig förmågeökning.

I detta ärende har överdirektör Anna Starbrink beslutat. Ställföreträdande avdelningschef Ronny Harpe har varit föredragande.

Anna Starbrink

Ronny Harpe

⁶ Kostnaden för marknätet utgjorde 2025 knappt 9 procent av Sveriges Radios medelstilldelning. Motsvarande andel för Sveriges Television var knappt 3 procent.